

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/106/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8513206935
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8513206935.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a Mgr. Miloša Koleka, v právnej veci žalobcu A., nar. XX.XX.XXXX., A., zastúpeného JUDr. Rastislavom Stašákom, advokátom so sídlom v Starej Ľubovni, 17. novembra 14, proti žalovaným W., zastúpenému JUDr. Martou Konkoľovou, advokátkou so sídlom v Starej Ľubovni, Jarmočná 79, 2./ Z., zastúpenej JUDr. Martou Konkoľovou, advokátkou so sídlom v Starej Ľubovni, Jarmočná 79, 4. M., žalovaní na neznámom mieste zastúpení Slovenským pozemkovým fondom, Búdková 36, Bratislava, W., o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa z 03.07.2017, č. k. 1C/193/2013 - 374 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Priznáva žalovaným v 1. a 3. rade vo vzťahu k žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

Vo vzťahu medzi žalobcom a ostatnými žalovanými nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a priznal žalovaným podľa jeho označenia v 1., 5. a 24. rade náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na to, že neboli preukázané podmienky dobromyseľnej držby spornej nehnuteľnosti, resp. pôvod ich nehnuteľností, z ktorých je ten pozemok, ktorý tvorí predmet konania vytvorený, a to už na strane bezprostredných právnych predchodcov žalobcu, a to jeho rodičov ani u samotného žalobcu. Splnenie podmienok nebolo preukázané v základnej časti pre oprávnenosť držby, a to v otázke dobromyseľnosti, teda v otázke toho, že rodičia žalobcu boli s ohľadom na všetky okolnosti dobromyseľní, že ich vec, a teda pozemok novovytvorená parcela č. XXXX/X patrí, teda, že by ju mali v držbe „ako svoju“. V žalobe poukazoval iba na to, že jeho rodičia užívali parcelu v tom čase evidovanú pod č. XXXX/X, pričom ani v žalobe a už vôbec nie vo svojej výpovedi na pojednávaní neuviedol žiadnu skutočnosť, ktorá by v nich s ohľadom na všetky okolnosti mohla zakladať dobromyseľnosť o tom, že im daná vec patrí. Žalobca nevedel uviesť, kedy jeho stará matka mala získať túto nehnuteľnosť ako dar, zároveň uviedol, že jeho stará matka 3 deti, ktoré si medzi sebou majetok podelili, v akom rozsahu to však žalobca uviesť nevedel. Rovnako nevedel, v akom rozsahu nadobudla nehnuteľnosti, z ktorých je vytvorená táto parcela, jeho stará matka B. L., rod. E.. Nevedel sa vyjadriť k okolnostiam, či mu tieto nehnuteľnosti darované boli a opakovane zdôrazňoval, že jeho rodičia mu pozemok nedarovali, on ho užíval. Súd prvej inštancie poukázal na obsah spisu D 276/84 bývalého Štátneho notárstva v K. R., ktoré sa týkalo dedičského konania po otcovi žalobcu,

kde bola prejednávaná aj parcela XXXX/X, avšak rodičia žalobcu sú k nej uvedení ako užívatelia, nie ako vlastníci. Evidenčné listy nepreukazovali vlastnícke právo k nehnuteľnosti, ale išlo iba o doklady o nehnuteľnostiach v užívaní konkrétnej osoby. Ako účastník dedičského konania si žalobca musel byť vedomý, že vo vzťahu k dotknutému pozemku, na ktorom sa nachádza rodinný dom s ďalšími stavbami, nemôže nadobudnúť vlastnícke právo, keďže vlastníkom pozemku nebol ani samotný poručiteľ a navyš ani na príslušnom evidenčnom liste č. XXX, kat. úz. A., sa neodrazilo ani len užívanie príslušnej parcely samotným žalobcom. Súd prvej inštancie ďalej uvádza ďalšie dedičské konanie po matke žalobcu vedené bývalým Štátnym notárstvom v K. R. pod D XXX/XX, kde sa spomína predmetná parcela už pod označením EN XXXX, zapísaná na evidenčnom liste XXX, kat. úz. A. a ktorá nebola predmetom dedenia - len sa poukazuje na to, že na nej stojí dom, maštaľ, dreváreň, studňa, oplotenie a ďalšie stavby, na ktorých podiel o veľkosti 1 -ica v uvedenom konaní po svojej matke žalobca zdedil. Súd prvej inštancie tiež zdôraznil, že vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti, či k pôvodným parcelám, z ktorých táto nehnuteľnosť vznikla, nie je preukázané ani v ktoromkoľvek spoluvlastníckom podiele u žiadneho z rodičov žalobcu. Navyš zdôraznil, že pokiaľ ide o parcelu registra E XXXX, kat. úz. A., LV č. XXXX, z ktorej taktiež bola vytvorená sporná nehnuteľnosť, žalobca nadobúdala spoluvlastnícke podiely kúpnu zmluvou a aj osvedčením vyhlásenia o vydržaní z 18.09.2013. Vzhľadom na všetky tieto skutočnosti výsledky dokazovania potvrdili, že na strane žalobcu, či jeho právnych predchodcov, neboli naplnené zákonom vyžadované podmienky pre nadobudnutie výlučného vlastníckeho práva k tejto nehnuteľnosti, ako ani k jednotlivým parcelám, z ktorých bola nehnuteľnosť vytvorená. Súd prvej inštancie tiež poukázal na to, že po uvádzaných zisteniach zamietol ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania a žalobu ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 a nasl. CSP.

3. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca, ktorý navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a určil, že je výlučným vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti, alternatívne navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a uplatnil si náhradu trov celého konania. S rozsudkom súdu prvej inštancie nesúhlasí, podľa jeho názoru došlo k pochybeniu tým, že súd nevykonal navrhované dôkazy a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca sa cíti byť vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti, nakoľko túto užívali dobromyseľne už jeho právni predchodcovia, od ktorých odvodzuje svoje právo aj on sám. Žalobca namieta záver súdu prvej inštancie v ods. 12 rozsudku v tom zmysle, že žalobca spochybnil tvrdenia uvádzané v žalobe. Uvádza, že ako osoba so základným vzdelaním, ktorá nie je zvyknutá vystupovať pred štátnymi orgánmi, disponuje jednoduchšími vyjadrovacími schopnosťami a otázky nesprávne pochopil. Zdôrazňuje tú skutočnosť, že predmetné nehnuteľnosti, z ktorých vznikla parcela, ktorá tvorí predmet sporu, dlhodobo pokojne a nerušene užívali ako vlastné už jeho právni predchodcovia a v tejto súvislosti navrhol vypočuť viacerých svedkov, čo súd prvej inštancie neakceptoval. Poukazuje tiež na to, že nehnuteľnosti tvoria prístupovú cestu k domu, v ktorom býva a ktorého je výlučným vlastníkom, túto cestu využívali aj jeho právni predchodcovia pokojne a nerušene. Až následne začal žalovaný v 1. rade si robiť nároky na časť predmetnej nehnuteľnosti a dovtedy žalobca nemal dôvod sa domnievať, že by mu nehnuteľnosti nemali patriť. Tvrdí tiež, že žalovaný v 1. rade uplatňuje práva k predmetnej nehnuteľnosti z dôvodu posunov v katastrálnej mape, ktorých existencia v kat. úz. A. je všeobecne známa. Nehnuteľnosti on sám užíva od roku 1983, kedy ich neformálnou darovacou zmluvou naňho previedli jeho rodičia, ktorí zase nehnuteľnosti užívali od roku 1957 a v tejto súvislosti poukázal aj na obsah dedičského konania D XXX/XX bývalého Štátneho notárstva v K. R.. Na základe týchto dôvodov navrhol podanému odvolaniu vyhovieť.

4. K odvolaniu sa vyjadrili žalovaní v 1. a 3. rade, ktorí navrhli rozsudok potvrdiť ako vecne správny a uplatnili si náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaní v 2., 18., 19. a 20. rade sa vyjadrili v tom zmysle, že podľa ich vedomostí parcelu užívali E. rodičia, po smrti ju užíval A. E. a táto nehnuteľnosť by mu mala patriť.

5. Žalovaná v 21. rade navrhla rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správny.

6. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu opodstatnené nie je.

7. Je potrebné zdôrazniť, že súd prvej inštancie v konaní dostatočne zistil skutkový stav, vec správne právne posúdil, o veci následne správne rozhodol a skutkové zistenia prvoinštančného súdu majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

8. Podanou žalobou sa žalobca vo vzťahu k žalovaným domáha určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, a to k parcele registra CKN XXXX/X - zastavané plochy a nádvoría vo výmere 460 m², kat. úz. A., ktorá bola vytvorená geometrickým plánom č. XX/XXXX zo dňa 05.11.2013. Z obsahu tohto geometrického plánu je zrejmé, že predmetná nehnuteľnosť je vytvorená z viacerých parciel nachádzajúcich sa v kat. úz. A., a to konkrétne z parcely CKN XXXX/X vo výmere 14m², LV č. XXXX, parcely CKN XXXX/X vo výmere 147 m², LV č. XXXX, parcely E KN XXXX/X vo výmere 83 m², LV č. XXXX, parcely E KN XXXX/X vo výmere 2 m², LV č. XXXX a napokon parcely E KN XXXX vo výmere 214 m², LV č. XXXX.

9. Žalobca v žalobnom návrhu uvádzal, že jeho rodičia A. E. a E. E., rod. L., túto nehnuteľnosť užívali nerušene ako vlastnú od roku 1957 a počas ich života mu túto parcelu neformálne darovali v roku 1983, odkedy ju aj on nerušene užíva.

10. Súdna ochrana vlastníckeho práva k huteľným veciam i k nehnuteľnostiam poskytuje zákon v ust. § 126 Občianskeho zákonníka vlastníkom proti tomu, kto neoprávnene zasahuje do ich vlastníckeho práva, najmä umožňuje domáhať sa vydania veci od toho, kto ju neprávnom zadržuje. Základným predpokladom úspechu vlastníckej žaloby je preukázanie vlastníckeho práva k danej nehnuteľnosti.

11. Je potrebné zdôrazniť, že základnými podmienkami vydržania (na základe ktorých je uplatnený nárok žalobcu v danom konaní), pokiaľ právny poriadok tento spôsob nadobudnutia vlastníctva pripúšťa, vo všeobecnosti sú oprávnená držba, uplynutie zákonom určenej vydržacej doby a spôsobilý predmet vydržania. Právne následky vydržania pritom nastávajú vtedy, ak sú splnené všetky podmienky, ktoré právny poriadok pre takéto nadobudnutie vlastníctva vyžaduje.

12. Podľa zákona č. 141/1950 Zb. účinného od 01.01.1951 do 31.03.1964, vlastnícke právo k huteľnej i nehnuteľnej veci mohol nadobudnúť ten, kto ju držal oprávnene a nepretržite po dobu 3 rokov u huteľných vecí a 10 rokov u nehnuteľností. Za oprávneného držiteľa sa považoval ten, kto so zreteľom na všetky okolnosti bol dobromyseľný v tom, že mu vec patrí, a to po celú vydržaciú dobu. V pochybnostiach sa predpokladalo, že držba je oprávnená.

13. Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. účinný od 01.04.1964 oproti uvádzanému skoršiemu právnomu stavu, vydržanie vlastníckeho práva vôbec neumožňoval. V podstate len rešpektoval vydržaním nadobudnuté vlastníctvo do 31.03.1964. Až novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 131/1982 Zb. opätovne zaviedla inštitút vydržania (§ 135a) a súčasne umožnila pre vydraženie započítať aj dobu, po ktorú občan alebo jeho právny predchodca mal vec nepretržite v držbe s tým, že tento čas neskončí skôr než uplynutím jedného roka od účinnosti tohto právneho predpisu. Pokiaľ ide o dĺžku vydržacej doby, aj v tomto prípade išlo o 3 roky u huteľných vecí a 10 rokov u vecí nehnuteľných. Podľa tejto právnej úpravy predmety z majetku v bývalom socialistickom vlastníctve nemohol občan nadobudnúť vydržaním a pokiaľ išlo o predmety v súkromnom vlastníctve, výnimku tvorili pozemky, resp. ich časti, ku ktorým sa mohlo zriadiť právo osobného užívania. Ďalšia novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 509/1991 Zb. účinná od 01.01.1992 podstatne rozšírila spôsobilosť predmetu vydržania, umožnila vydržať pozemky do vlastníctva držiteľa (a nie štátu) a umožnila vydržanie aj voči štátu, ako i možnosť vydržať vlastnícke právo právnickou osobou.

14. Ako bolo uvádzané, jedným zo základných predpokladov oprávneného držiteľa je dobromyseľnosť v tom, že mu uvedené právo náleží, pričom toto presvedčenie musí byť podložené konkrétnymi skutočnosťami a preukázané dôkazmi. To znamená, že oprávnený držiteľ musí preukázať, že je v dobrej viere, že právo, ktoré vykonáva mu patrí, resp. riadne vzniklo alebo naň prešlo. V tejto súvislosti nestačí len faktický výkon tohto práva, ale oprávnený držiteľ musí vykonávať toto právo pre seba a byť v dobrej viere, že mu dané právo aj patrí. Čo predstavuje konkrétny titul pre vstup do držby možno odvádzať z toho, že vlastník má vôľu previesť vlastníctvo na iný subjekt, ktorý s úmyslom nadobudnúť ho vstúpi do držby a zo všetkých okolností možno vyvodíť, že má dôvod správať sa ako keby mu vec patrila.

15. Súd prvej inštancie v preskúvanom rozhodnutí podrobným spôsobom popísal príbuzenské vzťahy právnych predchodcov strán konania, čo žalobca v odvolaní nespochybňuje. V závislosti od toho súd prvej inštancie správne akcentoval vyjadrenia žalobcu k predmetu sporu na pojednávaní dňa 21.10.2016. Žalobca potvrdil, že jeho starí rodičia podelili nehnuteľný majetok medzi svoje tri deti (aj matku žalobcu) spôsobom, ktorý nevedel bližšie konkretizovať. Žalobca neuviedol, na základe akých právnych skutočností začali jeho rodičia danú nehnuteľnosť v období 50-tych rokov minulého storočia užívať a rovnako potvrdil, že spornú nehnuteľnosť mu rodičia nedarovali, ale užíva ju nerušene od roku 1983.

16. V dedičskom konaní po otcovi žalobcu A. E. (D 276/84 Štátne notárstvo v K. R.) bola uvádzaná okrem iného aj parcela č. XXXX/X, kat. úz. A., ku ktorej však právny predchodca žalobcu na evidenčnom liste č. XXX nebol vedený ako vlastník, ale jeho užívateľ. V následnom dedičskom konaní po matke žalobcu E. E., rod. L. (D XXX/XX Štátne notárstvo v K. R.), táto nehnuteľnosť označená už pod č. XXXX nepochybne nebola predmetom dedenia v prospech žalobcu a v príslušnom rozhodnutí sa uvádzala s ohľadom na to, že na nej je postavený rodinný dom súp. č. XX, oplotenie a ďalšie vedľajšie stavby.

17. Súd prvej inštancie tiež správne zdôraznil, že rodičia žalobcu neboli vedení ako vlastníci, či spoluvlastníci ešte pôvodných parciel, z ktorých vznikli parcely registra E, parcely č. XXXX, XXXX/X a XXXX/X, kat. úz. A. a ktoré sú súčasťou novovytvorenej nehnuteľnosti tvoriacej predmet konania. Rovnako nemožno opomenúť, že v prípade parcely E KN XXXX, zapísanej aktuálne na LV č. XXXX, kat. úz. A., žalobca nadobudol spoluvlastnícke podiely kúpnu zmluvou, ako aj osvedčením vyhlásenia o vydržaní notárskou zápisnicou, čo ovplyvňuje posudzovanie jeho dobromyseľnosti a oprávnenosti držby nehnuteľností, z ktorých je vytvorená sporná parcela.

18. So zreteľom na všetky tieto okolnosti, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania, súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že v prípade žalobcu neboli preukázané zákonom stanovené podmienky pre nadobudnutie výlučného vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti vydržaním. Odvolací súd tiež zdôrazňuje, že pre účely vydržania vlastníckeho práva ku konkrétnej nehnuteľnosti nestačí len dlhodobý výkon držby, ale musí byť preukázané, že oprávnený držiteľ vykonáva toto právo pre seba na základe konkrétneho titulu pre vstup do držby a je v dobrej viere, že mu toto právo aj patrí. Zároveň pokiaľ v tejto súvislosti s ohľadom na už danú dôkaznú situáciu súd prvej inštancie zamietol ďalšie návrhy žalobcu na dokazovanie, nemožno hodnotiť jeho procesný postup ako nesprávny, keďže je to súd, ktorý rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná (§ 185 ods. 1 CSP) a súd prvej inštancie svoj postup v preskúvanom rozhodnutí riadnym spôsobom odôvodnil.

19. Súd prvej inštancie dostatočne vysvetlil, z akých dôvodov podanú žalobu zamietol a odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá kritériám odôvodnenia upraveným v § 220 ods. 2 CSP. Nemožno konštatovať, že by rozhodovacím procesom súdu prvej inštancie došlo k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom a k porušeniu jeho práv na spravodlivý súdny proces. Za odňatie možnosti konať pred súdom a za porušenie práva na spravodlivý súdny proces nemožno považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodní svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

20. Za situácie, že správne je rozhodnutie súdu prvej inštancie aj v súvisiacich výrokoch o trovách konania, odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil postupom podľa § 387 CSP prihliadajúc aj na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (do pozornosti Ústavný súd SR sp. zn. II. ÚS 78/05).

21. O trovách tohto odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. S ohľadom na výsledok odvolacieho konania žalobca nemá právo na náhradu trov, avšak je daná jeho povinnosť nahradiť trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 % úspešným žalovaným v 1. a 3. rade, ktorí si náhradu trov aj uplatnili. Vo vzťahu medzi žalobcom a ostatnými žalovanými trovami odvolacieho konania nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).